

A FID ÉS A JÖVŐ FELADATAI*

Hill, Michael W.

a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség (FID) elnöke**

Ebben a rövid előadásban egy nagy és komplex tárgykörnek csak néhány szempontját érinthetem. *Dr. Lázár Péter*, Szövetségünk tiszteletbeli tagja, akinek külön köszönetemet fejezem ki odaadó munkájáért, állandó támogatásáért és mindig rendelkezésre álló tanácsaiért, már beszámolt a FID munkájáról Magyarországon;*** főtitkárunk, *Stella Keenan* pedig beszélt a FID szerepéről a nemzetközi együttműködésben.**** Az elhangzottakból már következtetni lehetett arra, hogy a FID különféle tevékenységek komplex, többdimenziós mátrixával jellemezhető. Vegyük először is az alapszabályokban kitűzött célokat és feladatokat. Aztán gondoljunk a FID programjaira, projektjaira és prioritásaira, amelyeket együttesen a három P-nek szoktunk röviden nevezni. Foglalkozunk a fejlett ipari országokat érdeklő kérdésekkel, de nem hanyagoljuk el azokat a témákat sem, amelyek kifejezetten a fejlődő országokra vonatkoznak. A legtöbb tevékenységünk azonban egyaránt érinti az információs szakembereket, bármelyik ország is hazájuk.

Nem véletlenül említettem szakembereket. A FID – szakmai szervezet. Nemzeti tagjaink intézmények ugyan, de a FID munkájában személyek vesznek részt, mint pl. *dr. Földi, János* és *Lázár,*

valamint számos más magyar szakember, akik a FID MNB (Magyar Nemzeti Bizottság) irányításával bekapcsolódtak munkánkba. Ami a FID alapvető tevékenységi köréhez tartozik, az az *információs szakma*, amit a nemzeti tagok képviselnek.

Nyilvánvaló, hogy a FID nem jelenthet többet, mint tagjainak összessége. A FID reményei és elvárásai tagjainak reményei és elvárásai; eszményei és elvei tagjainak eszményei és elvei. Aktivitása addig terjed, ameddig tagjai aktívak kívánnak lenni a szövetségben. Sajnálatos, hogy néhány tagunk úgy véli, eleget tesz kötelezettségének a tagsági díj befizetésével, ugyanakkor pedig a tagdíj értékét meghaladó vizontszolgáltatásra vár anélkül, hogy a tagdíj befizetésén kívül bármilyen egyéb erőfeszítést tett volna. Reméljük, hogy ezek a tagjaink megkapták tagdíjuk sima egyenértékét, de ahhoz, hogy kamatoikat is élvezzenek, részt kell venniük a szövetség munkájában. És Magyarország valóban részt is vesz.

A FID Magyar Nemzeti Bizottság (MNB) intenzíven bekapcsolódott a szövetség munkájába; a FID és minden tagja, választott tisztségviselője és titkársági alkalmazottja ezért hálás a magyar nemzeti tagnak. Erkölcsi elismerésünknek csupán csekély jele, hogy a nemzeti tagok felkérését célzó látogatásorozatban Magyarországot az elsők közé helyeztük.

Daniel Bellnek a posztindusztriális társadalomról szóló könyve megjelenése óta mindannyian érzékeljük, hogy az információ korában élünk. Vagyonokat lehet szerezni általa, hogy megelőzzük versenytársunkat a megfelelő információ beszerzésében. Az információk felhasználása előmozdítja és felgyorsítja a fejlesztést, az információ késedelme emberéletet is veszélyeztethet. Az új típusú számítógépcsodák,

* A FID alapításának 90. évfordulója alkalmából 1985. szeptember 19-én az Országos Széchényi Könyvtárban a FID Magyar Nemzeti Bizottsága által rendezett ünnepi ülésen elhangzott előadás.

** A Brit Nemzeti Könyvtár (The British Library) keretében működő Országos Tudományos Könyvtár (The Science Reference Library) igazgatója.

*** Ld. p. 562.

**** Ld. p. 571.

az elektronikus adatátvitel és más új kommunikációs technológiák egyre fokozódó hatást gyakorolnak csaknem mindannyiunk életére a fejlett ipari országokban. De hatásuk érezhető a fejlődő országokban is, noha ezekben még alig érintik a lakosság többségét. Milyen helyet foglal el a FID ebben a "szép új világban", ahol chipek és bitek váltják fel a dokumentumokat és a szavakat?

Hogy a FID távlatait érzékelhessük, vizsgáljuk meg először az információ és a dokumentáció jellegét. Információnak különféle emberek különféléit értenek. A FID mai feladatainak egyike annak előmozdítása, hogy ezt a kifejezést helyesen értelmezzék, először is legtágabb értelemben, az információs társadalom egészében; másodsor szűkebb értelemben, a tulajdonképpeni dokumentációs és információs tevékenységben; végül pedig legszűkebb értelmezésében, a könyvtári munkában.

Az *információs társadalom* fogalma igen tág, beleértünk ebbe mindenféle szellemi tevékenységet, megkülönböztetésül a fizikai tevékenységektől. Beletartozik eképpen az információ fogalmába pl. az oktatás, vagy a bankügy és a pénzügyek általában, a biztosításiügy és sok más tevékenység, ami különbözik termékek természetétől (mezőgazdaság), vagy termékek gyártásától (ipar).

Látnunk kell, hogy nagyon sok embernek legfőbb feladata munkaideje alatt, hogy információt használjon fel. A közéleti embernek, a köztisztviselőnek, a vállalati igazgatónak, a vezetők széles körének munkája tulajdonképpen nem egyéb, mint információfeldolgozás. Erre viszont mindenkinek megvannak az egyéni munkamódszerei, információs forrásai, információátviteli (köztük különösen fontos az emlékezete) és mindenki sajátos módon gyűjti, szűri és értékeli az információt. Dokumentációs és információs szolgáltatások bizonyos támogatást nyújthatnak ehhez: segíthetnek írott, nyomtatott információk kezelésében, segíthetnek azzal, hogy felhívják a figyelmet további, esetleg fontosabb információs forrásokra és gondoskodnak arról, hogy ezekhez hozzá lehessen jutni.

A *könyvtár* állományában található könyveket, folyóiratokat, kutatási jelentéseket, disszertációkat, még kéziratokat is (bár csupán történeti dokumentumként), újabban pedig mindezen dokumentumtípusok megfelelőjét különféle formában, pl. audiovizuális oktatási segédletként. A dokumentumok hozzáférhetőségét katalógusok vagy referáló és indexelő kiadványok biztosítják.

A *dokumentáció* viszont szélsőséges értelmezése szerint eredetileg tartalmazta az említett referáló és indexelő kiadványok és bibliográfiák szerkesztését és előállítását, a másik szélsőséges értelmezése szerint pedig kéziratok, levelek, feljegyzé-

sek gyűjteményeinek kezelését kutatóintézetekben, vállalatoknál, két vagy legfeljebb néhány személy között létesült információáramlással kapcsolatban. A dokumentáció igen sokat tett azért, hogy megjavítsa a meghatározott kérdésekre vonatkozó dokumentumok kikeresésének hatékonyságát. Ebben a vonatkozásban a dokumentáció szorosan kapcsolódik a könyvtári referenz munkához, különösen a szakkönyvtárak munkájához, hiszen az utóbbiak gyakran vállalati információs és dokumentációs központok. Talán jellemző, hogy az 1960-as években könyvtárak osztályaként működtek az információs központok, míg ma gyakran a könyvtár szervezeti egysége az információs központnak.

A múltban a dokumentáció nem foglalkozott a személyek közötti szóbeli információáramlással, csak az írott, nyomtatott közlésekkel. Az *információs tevékenység* viszont felöleli a dokumentációnak csaknem teljes területét, ezen felül pedig a szóbeli közlés szempontjainak kutatását is, de csupán a kutatást. A dokumentáció nagy figyelmet szentel már régóta a nyelvi korlátok lebontásának, az idegen nyelvű dokumentumok hasznosításának, vagyis az írott szöveg megértésének, nemcsak a szavak lefordításának.

A könyvtárak fontos elemei a személyiség fejlesztésének, az oktatásnak. A szépirodalom olvasása általában pallérozza az elmét, nem szépirodalmi művek olvasása pedig bővíti ismereteinket és képességeinket napi problémák elintézésére. A dokumentáció funkciója viszont, hogy fejlessze a képességet valamely feladat megoldásához szükséges írott információforrások felkutatására és e forrásoknak a felhasználó rendelkezésére bocsátására. Természetesen a könyvtár, helyesebben bizonyos könyvtárak, szintén ellátják ezt az informálási feladatot; e tevékenységük során viszont többnyire a dokumentalista termékeire támaszkodnak. Azt is tudomásul kell vennünk azonban, hogy a kutatás, a termelés vagy a vezetés gyakorlatában az egyének csak ritkán merítenek információt kiadványokból; sokkal gyakrabban nyúlnak vissza saját feljegyzéseikhez és jegyzeteikhez, sokkal inkább támaszkodnak személyes kapcsolataikra és emlékezeteikre.

Az elektronika korszakának eljövetele módosítja a vázolt képet: fontosabbá válik a dokumentációs és információs szakember szerepe és ezáltal a FID szerepe is. Természetesen a fő kérdés még mindig az információk kikeresése és tárolása, noha új formákban. De az információfelhasználás módjáról újabban szerzett ismeretek és tapasztalatok azt jelzik, hogy nagy fontosságot kell tulajdonítanunk a szolgáltatott információ, az output formájának. Régebben papír volt mind az input, mind az output hordozója. Ma már megváltozott a helyzet. Az információt fel

lehet dolgozni még kiírása előtt. Sokkal nagyobb szerepet játszik az információtovábbítás távoli felhasználókhöz, továbbá az információk újrafeldolgozása (repackaging) emberi közvetítés nélkül. Az új információs rendszerekkel kapcsolatban a dokumentalistának jórészt az a feladata, hogy megkönnyítse e rendszerek felhasználását, elérje, hogy közvetítő tevékenységére ne legyen állandóan szükség. Ez azonban korántsem teszi feleslegessé a dokumentalistát. A hivatásos információs szakember *forrásismereteire* mindig szükség lesz. Nem lehet mindent a számítógépre bízni. Mindig lesznek a dokumentalistának egyéb irodalomkutatási eszközei; mindig lesz saját kiértékelő rendszere, amellyel a számítógép nem rendelkezik. A nagy volumenű helytelen információ, amelynek áramlását nap-nap után tapasztalhatjuk, nem küszöbölhető ki számítógéppel, még intelligens gépekkel sem, csupán az emberi agy működtetésével.

Mindezek előrebocsátása után vegyük szemügyre most már a FID-et magát. A szövetség alapszabályában olvashatjuk a dokumentáció definícióját: bármilyen módon rögzített információk szervezése, tárolása, kikeresése, terjesztése és értékelése. Ezt a komplex tevékenységet ma már *információgazdaságnak* is nevezzük (information management). Ezen túlmenően, a FID alapszabályai a FID alapvető céljaként a dokumentációs kutatások előremozdítását és a dokumentáció fejlesztését tűzi ki, ez tehát felöleli az ún. *információtudomány* (information science) egész területét. Végül pedig új információs technológiákat vezetünk be információk tárolására, fel- és átdolgozására, terjesztésére, úgyhogy az az egész *információs ipar* is a FID érdeklődési körébe tartozik, akár papír alapú dokumentumokról, akár azok elektronikus megfelelőiről van szó.

A Szövetség alapszabályában feltüntetett részletes célok, feladatok és stratégiák furcsa keveréke, csupán néhány felsorolt cél tekinthető valóban célnak a szó vezetéstudományi értelmében; de mind hozzájárulnak a FID tevékenységi körének tisztázásához. Szerepel a célok között pl. az információs szolgáltatás gazdaságossága; piackutatási módszerek; a dokumentalisták és a felhasználók oktatása, különösen fejlődő országokban; terminológiai szótárak szerkesztése; a tudományos publikációk rendszerének fejlesztése; információelemző központok.

Már említettük, hogy a FID alapvetően szakmai szövetség. Mit jelent ez a gyakorlatban? Mindezekelőtt azt jelenti, hogy *fórumot teremtünk* az információs és dokumentációs szolgáltatásokat szervező és végző szakemberek számára és alkalmat nyújtunk ahhoz, hogy kicseréljék tapasztalataikat, megismerjék és átvegyék egymás módszereit. Hasonlóképpen lehetőséget teremtünk a dokumentá-

ció jelenségeivel foglalkozó kutatók számára, hogy ismertessék kutatásaik eredményeit, kiértékeljék egymás munkáját és ösztönzést nyerjenek új feladatok megoldására. Ugyanígy fórumot biztosítunk a kutatók és a gyakorló információs szakemberek számára is, hogy kölcsönösen profitálhassanak egymás tapasztalataiból.

Még ha könnyű volna is megszerezni az utazások anyagi fedezetét (és ma nem ez a helyzet!), a világ dokumentációs szakembereinek akkor is csupán csekély töredéke vehetne részt nemzetközi rendezvényeken. Ezért fontos eleme a FID programjának a kutatási eredmények nyilvántartása és az érdekeltek folyamatos tájékoztatása a folyamatban levő és befejezett kutatásokról és fejlesztésekről. Sokféle eszközt használunk erre, kezdve eredeti kutatási jelentések és áttekintő szemlék közzétételétől a FID tudományos folyóiratán (*International Forum for Information and Documentation*, IFID), különféle kiadványok megjelentetésén, bibliográfiák, kutatási és fejlesztési szemlék készítésén keresztül az ISORID (International Information System on Research in Documentation = Dokumentációs Kutatások Nemzetközi Információs Rendszer) elnevezésű projektig, amelynek keretében forrástájékoztató központot tartunk fenn és információkat közlünk dokumentációs és információs kutatásokról.

A FID további lényeges tevékenységei a tudomány és a technika legváltozatosabb területén dolgozó kutatók és fejlesztők, továbbá a dokumentalisták kölcsönös megértésének elősegítése és megjavítása. Ide tartozik pl. szótárak és fogalomtárak készítése, bár tisztában vagyunk azzal, hogy idegen nyelvű szöveg megértéséhez a szavak lefordítása nem elég. Lényegbevágó a szócsoportok értelmének megértése, szavak és szócsoportok kapcsolatának és viszonyának helyes felismerése adott szövegkörnyezetben. A jelenleg már 24 nyelven rendelkezésre álló Egyetemes Tizedes Osztályozás (ETO) ennek egyik eszköze, mivel összefüggésükben mutatja be a fogalmakat. Egy további fontos eszköz a készülőfélben levő *többnyelvű közgazdasági szótár*, amelyet *Csikós-Nagy Béla* professzor kezdeményezésére dolgoz ki egy nemzetközi munkacsoport, *dr. Földi* irányításával. Foglalkozik tehát a FID terminológiai kérdésekkel, nyelvészettel is. Ez pedig már átvezet bennünket a kommunikáció hatalmas területére, legyen az személyes vagy telefonon közvetített, szóbeli vagy írásbeli közlés, akár papíron, akár más, pl. elektronikus formában. A szakértők kommunikálásának elősegítése a *forrástájékoztató* és a *nemzetközi együttműködés* fejlesztéséhez járul hozzá. A forrástájékoztató hatékonyságát erősen fokozza, ha a tájékoztatást végző szervezet tagjai ismerik egymást, de végez a FID szélesebb körű tevékenységet is. Áltá-

lában nem értékeli érdeme szerint azt a körülményt, hogy a belépés valamely szervezetbe, pl. a FID-be, már önmagában is kapcsolatot biztosít az újonnan belépő tag számára a szervezet valamennyi tagjával. Kétévenként kiadott címtárunk (*FID Directory*) felsorolja összes tagjainkat. Kapcsolatok létesítését szolgálják bizottságaink és értekezleteink, konferenciáink és kongresszusaink is. Biztosak lehetünk, hogy a jövőben a távközlés fejlődésével könnyebbé válik a nemzetközi forrástájékoztató és egyre többen veszik majd igénybe. A FID ennek a fejlődésnek az élvonalában akar maradni.

Vannak természetesen programjaink, amelyekkel hozzásegítjük a dokumentációs és információs szakembereket ahhoz, hogy tudásukat fejlesszék és ismereteiket gyarapítsák. Az eddig elmondottak nagy része is ezt a célt szolgálta. *Oktatási programjaink* közül a legfontosabbak a kiválóan működő oktatási bizottságunk által gondozott speciális programok. Ezek célja információs személyzet képzése a fejlődő országok számára, ahol nincsenek megfelelő oktatási és továbbképzési tanfolyamok. Ebből a feladatból más bizottságaink is részt vállalnak. Különösen kiemelkedő ezzel kapcsolatban az ipari információs bizottság; remélhető, hogy továbbra is közre fog működni a kongresszusaink előtt kétévenként rendszeresen szervezett szemináriumok lebonyolításában.

Az oktatással és azzal, hogy elősegítjük az információs személyzet szakmai színvonalának egyenletes világszínvonalra emelését, egyúttal biztosítjuk az információs szakma megfelelő megbecsülését. Nem szalasztunk el semmiféle alkalmat a dokumentációs és információs tevékenység jobb megismertetésére és elismertetésére, különösen azért, mert jól tudjuk, hogy az információs munka és személyzet megbecsülése nemzeti szinten gyakran igen csekély. Különösen lényegesnek tartjuk a dokumentációs és információs munka meg- és elismertetését a jövőbeli információfelhasználók, elsősorban az egyetemi hallgatók körében. Mindezeket felül a FID természetesen képviseli az információs szakmát nemzetközi szinten.

A jó minőségi színvonal nagyon fontos szempont a dokumentalisták munkájának értékelésében. A FID szempontjából viszont egyenesen életbevágó a minőségi követelmények megszabása és elismertetése. A FID sokféle tervet, vállalkozást, projektet támogat, legtöbbjük valamelyik bizottság hajtja végre. Néha bírálat éri a FID-et, mondván, hogy csupán jelképesen támogat projekteket; másszóval jóval kevesebb anyagi támogatást nyújt valamely projektnek, mint amennyibe annak végrehajtása valóban kerül. Ez így igaz is. A FID alaposan megvizsgálja tartalmilag a tervezett projektot, elbírálja, hogy van-e aktualitása, biztosítottak látszik-e, hogy ki-

dolgozásának minősége meg fog felelni a FID színvonalának. A csekély anyagi támogatás ilyen módon annak az elismerését jelenti, hogy a szóban forgó projekt értékes vállalkozás. Ez az értékelés megkönnyíti a FID-bizottságok, illetve a projekt megvalósítására vállalkozó kutatók és fejlesztők helyzetét, ha anyagi támogatásért fordulnak valamelyik finanszírozó intézményhez. A FID-nek sokkal inkább felröghető, hogy az Unesco-n kívül nem nagyon fordult más finanszírozó szervezetekhez projektek finanszírozásának ügyében. Az anyagi támogatást kereső előterjesztések eredményességéhez elengedhetetlen a projektek színvonalas végrehajtása, határidőre történő befejezése, eredményességük igazolása (bár kutatási projektek esetében ez nem mindig lehetséges), a szerződéses megbízások esetén pedig a szerződési feltételek és követelmények pontos betartása. Ezen a téren javítani kell a FID munkáját, különben javaslatainknak nem lesz foganatjuk a jelenlegi nehéz finanszírozási körülmények között.

Ezzel elérkeztünk előadásunk kettős témájának – a FID és jövő feladatai – vitás aspektusaihoz. A "régi időkben" foglalkoztunk bibliográfiával és referálással, indexeléssel és osztályozással, tárolással és mikrofilmezéssel: mindezek technikai problémák, amelyeknek nincs politikai melléköngéjük. Ma azonban olyan *szakmai* problémákkal állunk szemben, amelyeknek vagy súlyos *politikai* vonatkozásaik vannak, vagy pedig *nemzetközi kereskedelmi versenyképességet* érintenek. Ezek a problémák régóta ismeretesek, de csak most váltak jelentőssé a számítástechnika és a távközlési technika hatalmas arányú fejlődése nyomán.

Példaként felidézhetem, hogy évtizedekig a Chemical Abstracts c. referáló folyóiratot használtuk a kémiai irodalomkutatás legfontosabb eszközeként, erre fizettünk elő és ennek füzeteit raktároztuk polcainkon. A folyóiratban közölt információforrásokhoz akkor is hozzá tudtunk férni, ha a referáló folyóirat megjelenése vagy szállítása esetleg hetekig késett vagy szünetelt. Ha viszont a referáló lap helyébe lépő modern adatbázis csak online üzemmódban érhető el, pl. az USA-ból, a nyomtatott füzetekkel pedig nem rendelkezünk, akkor végzetes volna az információforrás elzáródása. A *nemzetközi információáramlás* (transborder data-flow) ennél is általánosabb jelenségében igen erősen érdekelt a FID; de vajon helyes-e egy nem politikai, szigorúan szakmai szervezetnek belekeverednie az ezzel kapcsolatos bonyodalmakba?

Az IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions = Könyvtári Egyesületek és Intézetek Nemzetközi Szövetsége) UAP (Universal Availability of Publications = Kiadványok Egyetemes Hozzáférhetősége) programja

mindaddig elkerülheti a politikai buktatókat, amíg a résztvevő országok maguk döntenek el, hogy milyen kiadványaikat bocsátják nemzetközi forgalomba. De már egészen más kérdés az, hogy valamely *A* országbeli potenciális olvasó korlátozás nélkül hozzájuthat-e valamely *B* ország kiadványaihoz. Írott, nyomtatott szöveget felforgató jellegűnek tekinthet bármely kormányzat.

Az elektronikusan tárolt személyi adatok titkoságának megőrzése, vagy a csupán egyetlen berendezéstípuson használható információs rendszerek további példák tisztázatlan kérdésekre. Ha a FID hasznos szerepet kíván betölteni az ilyen és hasonló problémák megoldásában, akkor olyan tárgyalási alapot kell találnia, amelynek nincs politikai jellege és lehetővé teszi szakmai kérdéseknek érzelmi momentumoktól mentes megtárgyalását. A FID-nek nem szabad belesodródnia politikai vonatkozású kérdésekbe, viszont becsületesen és hatékonyan kell küzdenie azért, hogy a dokumentalisták a világ bármely részében eredményesen küzdhessenek meg feladataikkal.

Sokan megkérdőjelezték, hogy képes-e a FID eredményesen bekapcsolódni a legfejlettebb információs technológiákkal összefüggő kérdések megoldásába. A FID-nek nem feladata, hogy részt vállaljon új számítógépek vagy más berendezések és technológiák tervezésében. Ellenben a mikroszámítógépek információs felhasználásával, elektronikus szövegszerkesztő és terjesztő eljárások bevezetésével, számítógépes információs hálózatok valamely intézményen belüli hasznosításával, adatok átvitelével, kiértékelésével és újrafeldolgozásával kapcsolatos kutatások és tapasztalatcsere, mindezek olyan témák, amelyekben lehetne munkaprogramokat kialakítani a FID égisze alatt.

Hajlamosak vagyunk hinni abban a gondolatban, hogy a FID-et be kellene vonni az új technológiák tervezésével kapcsolatos konzultációkba. De vajon mikor kérték ki tanácsainkat másológépek vagy mikrofilmtechnikai készülékek kialakítása során? Talán szerencsésebb lett volna, ha annak idején megkérdézik véleményünket, de ez nem változtat azon, hogy e konzultáció nélkül is nagyon jól tudtuk használni ezeket az új technológiai berendezéseket. A felhasználóként kifejtett véleményünket

a gyártók általában megszívlelték és némi módosításokat is eszközöltek javaslataink nyomán. Célszerűbb volna, ha nem foglalkoznánk mini- és mikroszámítógépek, vagy ötödik generációs számítógépek belső konfigurációival, hanem arra koncentrálnánk erőfeszítéseinket, hogy megfelelő információt időben szolgáltatassunk türelmetlen felhasználóinknak az őket érdeklő információs forrásokról, pl. ha a vezeték nélküli trolibusz problémái iránt érdeklődnek.

Rámutattunk már arra, hogy a FID tevékenységének igazi erőforrásai a világ minden táján működő dokumentációs és információs szakemberek, akiknek munkáját egyrészt nemzeti tagjaink, másrészt pedig a FID bizottságai és egyéb munkaszervei fogják össze. Ami a szövetség belső szervezeti erőforrásait illeti, tudni kell, hogy titkárságunk nagyon kicsi. Bevételeink jelentős növelése nélkül nem áll módunkban létszámának növelése, hiszen még a jelenlegi kis létszámot is nehezen tudjuk fenntartani. A titkárságnak kevés a lehetősége a fejlesztésre. Az ehhez szükséges erőforrások csakis a FID nemzeti és egyéb tagjaitól származhatnak. Ne feledjük el, hogy széles körű összefogással nagyon sokat el lehet érni, a FID pedig megfelelő keretet tud nyújtani ehhez. Ha azonban a dokumentációs és információs szakemberek csupán nemzeti kereteik kitöltésére vállalkoznak és érdektelenek a más országokban tapasztalható változások iránt, akkor tevékenységük színvonala óhatatlanul visszaesik, és lemaradnak, ugyanakkor a FID sem tudja betölteni szerepét.

Gyakran kérdezem magamtól, hogy miért éppen a "civilizált" jelzővel illetjük a színvonalas emberi magatartást, bár a városok (civitas) jövője nem látszik túl rózsásnak. A "nacionalista" jelzőnek ma gyakran pejoratív a tartalma, a nacionalizmus eluralkodása a mi szakmánkban visszafejlődést jelentene. Mélységesen fájjalom ugyan, de nem hiszem, hogy valaha is gyökeret verhet a "nemzetközi szövetség" kifejezés, ami az ideális elnevezés lehetne az önzetlenül végzett, de önmagunknak is hasznos tevékenység jellemzésére. Ki kellene találni valami mást, ami ugyanazt fejezi ki és amiben mindannyian egyetérthetnénk.

Fordította: Lázár Péter

HILL, Michael W.: A FID és a jövő feladatai

A FID elnöke előadásában a könyvtár, a dokumentáció és az információ fogalmának tisztázása után foglalkozott az információs technológia fejlődésével és hatásával. Kiemelte az ember személyének, az egyének fontosságát a technikai haladás korában. A FID célja a dokumentációs és információs munka színvonalának emelése, az információgazdagság, információtudomány és információs technológia területén adódó feladatok megoldása. A FID jelentősége nemzetközi összetartó erejében van, tevékenységének igazi erőforrása a világ minden táján működő dokumentációs és információs szakembergárda.

* * *

ХИЛЛ, М. В.: МФД и задачи будущего

В докладе президента МФД после определения понятий библиотеки, документации и информации были проанализированы развитие и влияние информационной технологии. Президент отметил важность человеческой личности, индивидуума в эпоху технического прогресса. Целью МФД является повышение уровня работы в области информации и документации, разрешение задач в области информационного хозяйствования, информационной науки и информационной технологии. Действительный источник деятельности МФД — гвардия информационных специалистов во всех странах мира; значение МФД — в силе международной сплоченности.

* * *

HILL, Michael W.: Facing the future: FID in perspective

Starting with the explanation of the concepts of librarianship, documentation and information, the lecture delivered by the President of FID dealt with the development and the impact of information technology. He emphasized the significance of human personality, of individuals in the era of technical progress. The aims of FID include the improvement of the quality of documentation and information activities; the solution of problems in information management, information science and information technology. FID's importance is based on its internationality; the real resource of its activity is the community of documentation and information specialists active all over the world.

* * *

HILL, Michael W.: Die FID und die Aufgaben der Zukunft

Nach Klärung der Begriffe Bibliothek, Dokumentation und Information sprach der Präsident der FID über die Entwicklung und Auswirkungen der Informationstechnologie. Er hob die Bedeutung der Persönlichkeit, des Individuums im Zeitalter der technischen Entwicklung hervor. Ziel der FID ist die Verbesserung der Qualität der Dokumentations- und Informationstätigkeit, sowie die Lösung der auf dem Gebiete der Informationswirtschaft, Informationswissenschaft und Informationstechnologie anfallenden Aufgaben. Die Bedeutung der FID liegt in ihrer Internationalität, die effektive Kraftquelle ihrer Tätigkeit ist die Gemeinschaft der in allen Teilen der Welt tätigen Spezialisten der Dokumentation und Information.

* * *